

ADVIES Nr 02 / 1998 van 12 januari 1998

O. Ref. : 10 / A / 1997 / 035

**BETREFT : Recht van inzage van de gemeenteraadsleden ten aanzien van bepaalde
persoonsgegevens opgeslagen in de bestanden die documenten
uitmaken van gemeentelijk of gemengd belang.**

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken van 22 oktober 1997;

Gelet op het verslag van dhr. F. RINGELHEIM,

Brengt op 12 januari 1998 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Volgens artikel 84 van de gemeentewet "(mag) geen akte, geen stuk betreffende het bestuur aan het onderzoek van de raadsleden worden onttrokken".

De omzendbrief d.d. 18 januari 1990 van de Minister van Binnenlandse Zaken, gaf een ruime interpretatie aan deze bepaling, waarvan de formulering in algemene bewoordingen de openbaarheid van bestuur beoogt te waarborgen.

In zijn brief van 22 oktober 1997 stelt de Minister van Binnenlandse Zaken dat, volgens de rechtspraak van zijn departement, de gemeenteraadsleden, in het kader van de uitoefening van hun functies, kennis mogen hebben van bepaalde documenten die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van de inwoners, voor zover deze documenten beschouwd kunnen worden als zijnde van gemeentelijk of gemengd belang, en niet van zuiver algemeen belang (zoals o.a. de registers en de akten van burgerlijke stand, de bevolkingsregisters, de kiezerslijsten, het strafregister). De gemeenteraadsleden zijn echter niet gemachtigd om de persoonsgegevens mede te delen aan derden en op die manier de persoonlijke levenssfeer te schaden van de personen op wie ze betrekking hebben. Het gemeenteraadslid dat dit wèl zou doen, zou straf- of burgerrechtelijk kunnen worden vervolgd.

De Minister van Binnenlandse Zaken is van oordeel dat het feit dat sommige documenten betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van de inwoners, op zich geen geldig motief uitmaakt om ze te onttrekken aan het inzagerecht van de gemeenteraadsleden. In dat verband verwijst hij enerzijds naar de rechtspraak van de Raad van State (met name het arrest gemeente Geel, nr. 18.008 van 21 december 1976) en anderzijds, naar het antwoord op de parlementaire vraag nr. 817 van 10 september 1991 van dhr. LARIDON, lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, met betrekking tot het inzagerecht van de gemeenteraadsleden.

De Minister van Binnenlandse Zaken vraagt de Commissie om een advies uit te brengen over de verenigbaarheid van deze rechtspraak met de fundamentele beginselen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, geformuleerd in de wet van 8 december 1992.

Meer in het bijzonder wenst de Minister dat de Commissie zich uitspreekt over de vraag "of een gemeente de gemeenteraadsleden kan weigeren hun inzagerecht uit te oefenen ten opzichte van bepaalde persoonsgegevens (naam, voornamen en adres) opgeslagen in bestanden die kennelijk kunnen worden beschouwd als documenten van algemeen of gemengd belang".

II. ONDERZOEK VAN DE VRAAG :

De omzendbrief d.d. 19 januari 1990 van de Minister van Binnenlandse Zaken geeft aan artikel 84 van de gemeentewet de ruimste interpretatie overwegende dat het inzagerecht van de gemeenteraadsleden zich uitstrekt tot alle documenten van gemeentelijk of gemengd belang die zich bij het gemeentebestuur bevinden. Dit betekent dat ook de studies, documenten, briefwisseling die gewag maken van feitelijke gegevens, adviezen van derden of de stand van zaken van een dossier, ter inzage zijn van de gemeenteraadsleden.

De omzendbrief preciseert dat onder "bestuursdocumenten" dient begrepen te worden elke bij het gemeentebestuur berustende informatiedrager, vanaf zijn ontstaan, ongeacht de drager, en ongeacht het stadium van de besluitvorming waarin het stuk werd opgemaakt.

Volgens de rechtspraak van de Raad van State, waarnaar hierboven werd verwezen, kan het inzagerecht van de gemeenteraadsleden worden uitgeoefend ten opzichte van de gemeentedocumenten van gemeentelijk en gemengd belang, dit wil zeggen, die tegelijkertijd van algemeen en gemeentelijk belang zijn. Wat de documenten betreft die uitsluitend van algemeen belang zijn, hebben de raadsleden hiertoe slechts toegang mits naleving van dezelfde wettelijke en reglementaire bepalingen als deze die van toepassing zijn op de andere inwoners van de gemeente.

In de omzendbrief wordt verder gepreciseerd dat de raadsleden geen toegang hebben tot de nationale informaticasystemen waarop de gemeenten aangesloten zijn om de taken van algemeen belang, waarmee zij belast zijn, uit te voeren, hetgeen slaat op bijvoorbeeld : het Rijksregister, het centraal militiebestand, de bestanden van de rijkswacht of van de gerechtelijke politie, het bestand van de identiteitskaarten. Het is de taak van het college de nodige schikkingen te treffen, zodat deze gegevens niet meegedeeld worden, onder meer met het oog op de bescherming van het privéleven van de inwoners.

Tenslotte stelt de omzendbrief dat het inzagerecht in de geautomatiseerde gegevensbestanden kan uitgeoefend worden onder de vorm van aflezing van een scherm op het gemeentehuis, of onder de vorm van het verkrijgen van een uitgeprinte kopie. Er wordt evenwel aan toegevoegd dat om redenen van beveiliging en bescherming van het privé-leven van de inwoners niet kan worden toegelaten dat inlichtingen of gegevens zouden afgeleverd worden op geïnformatiseerde drager (bvb. diskette); evenmin kan worden toegelaten dat de raadsleden een directe toegang tot het gemeentelijk informaticasysteem zouden hebben via een terminal of een persoonlijke computer. De Commissie staat erop het belang te benadrukken van de inachtneming van deze regel door de gemeentelijke overheden.

De gemeenteraad heeft als voornaamste opdracht toe te zien op het algemeen beleid van het College van burgemeester en schepenen, precies om de bevoegdheden die hem door de wet zijn toegekend op doelmatige en aangepaste wijze uit te oefenen. Deze opdracht van toezicht heeft noodzakelijkerwijze het inzagerecht voor gevolg van de gemeenteraadsleden in de dossiers die door het College zijn aangelegd en die betrekking hebben op de gemeentelijke en gemengde belangen (arrest van de Raad van State van 21 december 1976).

De gemeenteraadsleden zijn beëdigde openbare mandatarissen, die uit de wet het recht putten om de stukken betreffende het bestuur en het beheer van de gemeente in te zien, teneinde hun controlebevoegdheid uit te oefenen. Een dergelijk inzagerecht is niet onvereenigbaar met de fundamentele beginselen inzake bescherming van de persoonlijke levenssfeer vervat in de wet van 8 december 1992.

De Commissie is van oordeel dat, zoals overigens de omzendbrief van 19 januari 1990 aanbeveelt, de gemeente een register zou moeten bijhouden van stukken van gemeentelijk of gemengd belang, dat door de gemeenteraadsleden zou kunnen worden geraadpleegd. Een dergelijk register zou bijdragen tot de transparantie van het beheer van de gemeente en de door de gemeenteraadsleden uitgeoefende controle vergemakkelijken.

Bovendien wenst de Commissie dat het spoor wordt bewaard van de uitgevoerde raadplegingen, met vermelding van de identiteit van degene die de stukken inzag, de datum en het voorwerp van de raadpleging.

Om het criterium van het gemeentelijk of gemengd belang te bepalen, dient verwezen naar artikel 41 van de Grondwet, becommentarieerd door de rechtsleer. Volgens de in de Grondwet vastgelegde beginselen, worden de zuiver gemeentelijke belangen geregeld door de gemeenteraden (Mast, Alen en Dujardin - Précis de droit administratif belge, 1989, blz. 327). Het enige doorslaggevende criterium van het gemeentelijk belang is de kwalificatie als dusdanig door de wetgever : een welbepaalde aangelegenheid, door de wetgever toevertrouwd aan de gemeentelijke overheden, valt binnen de bevoegdheidsfeer van de gemeenten (Mast, Alen en Dujardin, blz. 332).

Het begrip gemengd gemeentelijk belang is ontstaan uit het feit dat de gemeente opdrachten vervult die het specifiek plaatselijk kader te buiten gaan, of die verband houden met kwesties van algemeen belang. Aldus behouden de gemeenteraadsleden, wat het verkeer betreft -dat van algemeen belang is- de bevoegdheid om, via aanvullende besluiten, de plaatselijke aspecten van het wegverkeer te regelen. Aldus bestaan er nog, inzake bouwaangelegenheden, gemengde belangen, die zowel behoren tot het algemeen als tot het gemeentelijk belang, o.a. de mogelijkheid voor de gemeenteraden om reglementen uit te vaardigen die medebepalend zijn voor het onderzoeken van de bouwaanvragen (Alain Coenen, *L'évolution du contenu et des modes de gestion de l'intérêt communal*, Le Mouvement communal 1992, blz. 34).

Er dient herinnerd aan het feit dat de gemeenteraadsleden, net zoals de burgemeester en de schepenen, de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moeten eerbiedigen en dat het hun met name verboden is om informatie te verspreiden die schade kan toebrengen aan de persoonlijke levenssfeer van de personen. De niet-naleving van dit verbod wordt strafrechtelijk betoogd. Ze moeten inzonderheid het finaliteitsbeginsel naleven en deze gegevens gebruiken conform het recht van toezicht van de gemeenteraadsleden.

OM DEZE REDENEN,

Is de Commissie van oordeel dat de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens niet ingaan tegen het inzagerecht van de gemeenteraadsleden in bepaalde persoonsgegevens opgeslagen in bestanden die kunnen worden beschouwd als documenten van gemeentelijk of gemengd belang. Om de persoonlijke levenssfeer van de inwoners te beschermen, moeten de aflevering van gegevens of bestanden op informaticadrager, en de rechtstreekse toegang tot het gemeentelijk informaticasysteem via een terminal of een persoonlijke computer van een gemeenteraadslid, uitgesloten blijven.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL

(get.) P. THOMAS